

saar maae de af disse, hvis Grund vedrøres af Anlæggene, først forenes osv., eller noget lignende. Da jeg ønsker og formoder, at denne Sag maa blive behandlet af et Udvalg, og da vil give de sagkyndige Rigsdagsmænd, der leve i disse Forhold, Anledning til flere Bemærkninger, saa vil hiin Redaktionsforandring jo ogsaa af et saadant Udvalg kunne tages under Overveielse.

Vigtigere ere derimod de følgende Bemærkninger. Jeg skal først nævne den, der er fremsat af den ærede Rigsdagsmand, der talte sidst, om Politimesterens Virksomhed skulde bortfalde med Hensyn til nye Biveies Anlæg; det har ikke været Ministeriets Mening, men derimod har det rigtignok været Meningen, at Spørgsmaalet, om en Veie var saa nødvendig, at Expropriation skulde finde Sted, skulde afgjøres af Sogneforstanderskabet. Det er nemlig aldeles rigtigt, at det er en betydelig Pengebyrde, der derved kan paabyrdes Sognet, og derfor har jeg meent, at Sogneforstanderskabet, efter de Grundsætninger, som bør gjælde om Communens Bestyrelse, skulde afgjøre dette Spørgsmaal. Det er derhos at mærke, at en saadan fremtvungen Expropriation ofte vækker megen Misnøie; ogsaa derfor troer jeg, at den helst burde udgaae fra den rene communale Autoritet.

Dernæst skal jeg omtale det Forslag, der er antydet, at, naar flere Communer, som Anlægget berører, ikke kunde blive enige, saa skulde Spørgsmaalet afgjøres af Amtsraadet. Jeg skal gjerne indrømme, at, naar man vil raskest fremme saadanne Veianlæg, saa kan dette være en hensigtsmæssig Bestemmelse. Det er heller ikke undgaet Ministeriets Opmærksomhed, at der savnedes en saadan Afgjørelse, naar de forskellige Communer ikke kunde enes; men Grunden, hvorfor den ikke er optaget, er, at man vilde være særdeles varsom ved at paabyrde tvungen Expropriation, og derfor her ønskede, at det skulde være en Forening af vedkommende Communer selv, som foreskrev samme; det forekommer mig forøvrigt naturligt, at Regeringen er mere varsom i saa Henseende, end Thinget behøver at være, og, naar Thinget, fra de Privates Retts og især fra Giendomsrettens Standpunkt, ikke finder Betæneligheder ved at over-

drage en udenforstaaende Autoritet, Amtsraadet, at foreskrive saadanne Expropriationer, nagtet en af de vedkommende Communer protesterer derimod, saa kan Regeringen ikke have nogen Betænelighed ved at gaae ind derpaa.

Derimod maatte jeg, saavidt jeg i det Mindste i Diebliffet kan skjønne, erklære mig mod den sidst udtalte Anskuelse, at man skulde her fravige Reglerne om Omkostningernes Udredelse paa mindre Veie, og navnlig Sogneveie, og give de enkelte Sognecommuner Adgang til hos Amtet at faae Penge til Hjælp til at betale sllige Expropriationer. Det, der er det naturlige Værn for, at Expropriationen kun anvendes, hvor den er virkelig nødvendig — og dette Værn anseer jeg for meget fornødent — er, at Vedkommende selv skulde betale Jorden; dersom der aabnes Udset til at faae Expropriationen udbetalt af Amtet, vil det give Anledning til mange flere Fordringer paa Expropriationen. Dertil kommer, at det i det Hele forekommer mig betæneligt, i Anledning af en enkelt Sag, at fravige en Grundsætning, som nu eengang er bleven almindeligen gienemført i saa mange Tilfælde, den, at Sognet maa selv betale Udgifterne til Sogneveiene, hvorfra der kun er saa Undtagelser, deels, som nævnt med Hensyn til Broer og visse større Udgifter, deels med Hensyn til Veie, som ere af Vigtighed for et større District, og hvor flere Sogne kunde komme til at bidrage. Dette Sidste indeholdes iøvrigt udtrykkeligen i Veianordningen, og derfor er der ogsaa med Flid sat i § 4: „der bliver at udrede af de paagældende Communer“; Pluralis er brugt, for ikke at udelukke det Hensyn til Herredsveiene, der findes i den nugældende Veianordning.

Disse Bemærkninger skal jeg henstille til Overveielse, navnlig af det Udvalg, som jeg venter vil blive nedsat i Sagen.

Nærgaard: Der er rigtignok et Par Punkter i denne Lov, som jeg ogsaa har havt nogen Betænelighed ved, og det er først og fornemmelig den Deel af Forslaget, som ogsaa er omtalt af den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 3die Valgkreds (Kampmann). Naar det nu hedder i Forslaget, at Erstatningen, som skal gives for Jordts Udlæggelse til Vi-